

Handreiking participatie onder de Omgevingswet Provincie Limburg

➤ **Vooraf**

Deze Handreiking participatie bij vergunningaanvragen Omgevingswet Provincie Limburg is speciaal voor mensen die een omgevingsvergunning willen aanvragen in het geval dat de Provincie Limburg een besluit moet nemen op de ingediende aanvraag. De Provincie noemen we dan het zogenaamde “bevoegde gezag”.

De Provincie is bevoegd gezag voor o.a. ontgrondingen, natura2000-activiteiten, soortenbescherming, houtopstanden, milieubelastende activiteiten, etc. Van al die categorieën zijn met name ontgrondingen relevant. Voor ontgrondingen geldt vanuit de Omgevingsverordening ook een zogenaamd draagvlakvereiste. Dit betekent een groot deel van de belanghebbenden de maatregelen of het beleid ondersteunen. Opgemerkt wordt dat ontgrondingen meestal niet door een particulier maar door commerciële bedrijven worden ondernomen.

Onder de Omgevingswet is de aanvrager zelf verantwoordelijk voor het betrekken van de omgeving bij hun initiatief. Deze Handreiking biedt suggesties en tips over hoe inwoners een participatietraject kunnen opzetten als ze een omgevingsaanvraag willen indienen. De richtlijnen die gemeenten en de Provincie hanteren zijn vergelijkbaar. Gemeenten en Provincie werken bij hun eigen plannen ook met deze handreiking.

Er is een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) gemaakt. Dit is één centraal punt voor burgers en bedrijven: het Omgevingsloket. Hier vind je alle beschikbare informatie over de fysieke ruimte, zowel op kaarten als in tekst en regelgeving

➤ **Waar begin ik en hoe betrek je anderen daarbij?**

Een goede start is om naar het [Omgevingsloket online - Startpagina](#) te gaan. Hier vind je de nodige informatie en stappen om de juiste vergunning voor jouw plan te vinden. Als je uiteindelijk bij de Provincie uitkomt, is het voor ons van groot belang dat de omgeving goed en tijdig betrokken wordt bij jouw plannen. Dit noemen we participatie, waarbij we streven naar actieve betrokkenheid en input van inwoners en belanghebbenden.

➤ **Is het gesprek met de omgeving altijd verplicht als je een plan hebt?**

Wij kunnen jou niet tot participatie verplichten. Wij adviseren je om omwonenden en/of partijen, die belang hebben bij jouw plan te betrekken. De praktijk wijst namelijk uit dat dit leidt tot betere plannen en minder klachten en bezwaar. Je bent als aanvrager zelf verantwoordelijk voor je aanvraag voor een omgevingsvergunning. Je bent wel verplicht te vermelden of en hoe je burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van je aanvraag hebt betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. Als aanvrager van een omgevingsvergunning draag jij de verantwoordelijkheid voor het contact met de omgeving. Het belangrijkste is dat je moeite doet om mensen en organisaties die mogelijk belang hebben bij jouw aanvraag of plan. Door in gesprek te gaan over je plan, ontdek je wat jouw omgeving ervan denkt. Je komt achter hun belangen, kansen en eventuele zorgen. Misschien kun je op basis van deze input nog wijzigingen aanbrengen in je plan. Dit verbetert niet alleen je plan, maar vermindert ook de kans op latere klachten of bezwaren.

➤ **Hoe organiseer ik het gesprek met de omgeving?**

Hieronder beschrijven we hoe je in een paar stappen het gesprek met de omgeving zou kunnen organiseren.

Let op: als het voor jouw plan nodig is dat het gemeentelijke Omgevingsplan wordt gewijzigd, dan zal jouw gemeente je dat vertellen. In dat geval is participatie verplicht en is het van belang dat je de handreiking van jouw gemeente volgt.

1. Breng in beeld wie er iets gaat merken van je plan

Bij ieder plan is het belangrijk om voor jezelf na te gaan: wie gaat hier iets van merken en wie heb ik nodig om het te realiseren? Denk aan geluid, uitbreiding van je bedrijf voor de omgeving en bewoners van een gebied. Misschien heeft jouw plan effect op een natuurgebied. Of op beschermde dier- of plantensoorten. Zorg dat je weet hoe groot de impact van je plan is. Hoe groter de kring van directbetrokkenen hoe beter je weet hoe inwoners, belanghebbenden, bewonersverenigingen, ondernemers, een milieugroep of een maatschappelijke organisatie tegenover je plannen staan.

2. Bedenk waarover belanghebbenden kunnen meedenken

Voordat het gesprek plaatsvindt is het goed om na te denken welke en waarover je belanghebbenden wil informeren wil laten meedenken. Het helpt jou om jouw plan beter maken en de vragen die men heeft te beantwoorden.

Bij participatie kun je nadenken over de rol die je belanghebbenden en inwoners wilt geven: Je kan

- Mensen laten weten dat je een plan hebt;
- Mensen laten meedenken over je plan;
- Mensen laten meewerken aan jouw plan;
- Mensen laten meebeslissen over jouw plan.

Hoever je daarin wilt gaan bepaal je als aanvrager zelf. Door vooraf aan te geven welke rol belanghebbenden hebben en welke ruimte er in je plan zit om mee te denken of te werken, schep je duidelijkheid voor zowel jezelf als voor anderen.

3. Nodig de belanghebbenden uit

Je bent als vergunning-aanvrager verantwoordelijk voor het organiseren van het gesprek. Afhankelijk van de impact die je plan of aanvraag heeft op de omgeving, nodig je direct omwonenden zo vroeg mogelijk uit. Informeer daarom direct omwonenden en zorg dat zij informatie van jou als aanvrager uit de eerste hand krijgen. Ga vervolgens in gesprek met alle belanghebbenden. Het kan zijn dat er meerdere overlegmomenten nodig zijn, afhankelijk van de omvang en impact van je plan.

4. Voer het gesprek, maak het makkelijk en duidelijk

Overleg het liefst met belanghebbenden op de locatie waar het plan straks komt. Werk ook met beelden. Het is makkelijker meedoen als je weet hoe het eruit ziet en op welke plek het komt. Leg aan de hand van de beelden uit wat je ideeën zijn. Geef ook aan waar je al rekening mee hebt gehouden als het gaat om je omgeving. De deelnemers krijgen vervolgens de kans om hierop te reageren. Probeer tijdens de gesprekken belangen, bezwaren, zorgen of ideeën boven tafel te krijgen. Achterhaal ook wat betrokkenen samen belangrijk vinden.

Geef aan of je wel of niet iets met de opmerkingen kan doen en waarom. Vaak ligt bijvoorbeeld het budget al vast, zijn er al eerdere besluiten genomen, of is er simpelweg regelgeving waar je rekening mee moet houden. Vraag vervolgens aan de deelnemers of ze wel of niet tevreden zijn met jouw reactie. Maak ook goede afspraken over het vervolg. Blijf communiceren tijdens het proces. Doe dat open, eerlijk en transparant. Niet alleen bij het opstellen van de vergunningaanvraag, maar ook tijdens de uitvoering van je plan.

5. *Maak een verslag van elk gesprek*¹

Het is belangrijk om als vergunningaanvrager een verslag te maken. Dat is nodig om de Provincie te laten zien wat de gesprekken hebben opgeleverd. Houd rekening met privacygegevens van betrokken personen en vraag of betrokkenen of ze instemmen met het verstrekken en gebruiken van de persoonsgegevens. Je vermeldt:

- Waar en wanneer het gesprek heeft plaatsgevonden;
- Wie je daarvoor hebt uitgenodigd;
- Wie er aanwezig waren als eigenaar/gebruiker van welk object;
- Wie zich hebben afgemeld;
- Een samenvatting van wat je als vergunningaanvrager hebt gezegd, wat door de deelnemers is ingebracht en wat de uiteindelijke uitkomst was van het gesprek. Geef daarbij een inschatting of er sprake is van groot draagvlak, beperkt draagvlak of geen draagvlak voor je plan;
- Afspraken die je hebt gemaakt.

6. *Stuur het verslag naar de deelnemers van het gesprek*

Als je je plan naar aanleiding van het gesprek wilt bijstellen, geef dan duidelijk aan wat de wijzigingen zijn ten opzichte van het oorspronkelijke plan. Als je ervoor kiest om het plan niet bij te stellen, beschrijf dan waarom je daarvoor kiest. Stuur het verslag naar alle deelnemers.

7. *Dien je vergunningaanvraag in met het gespreksverslag*

Als het gesprek met belanghebbenden is afgerond, is het tijd om een aanvraag voor een omgevingsvergunning in te dienen. Voeg bij je aanvraag de gespreksverslagen en een samenvatting ervan toe. Samen met de overige gegevens heeft de Provincie dit verslag nodig om te komen tot een weloverwogen besluit.

➤ *De Provincie wil een zorgvuldig en weloverwogen besluit nemen*

Uiteindelijk beslist de Provincie. Hoe vollediger je bent hoe beter we kunnen komen tot het maken van een goede afweging van alle betrokken belangen. Zo kunnen we zorgvuldig en snel besluiten over je plan. Als de Provincie het besluit moet nemen over je aanvraag dan vinden we het belangrijk om zo goed mogelijk inzicht te krijgen in de verschillende belangen die bij jouw plan spelen.

Op het gebied van participatie kan de provincie geen eisen stellen of afdwingen. Als je participatie hebt georganiseerd laat dan zien wie je betrokken hebt en en wat je gedaan hebt met de resultaten van het gesprek. Goede participatie kan zeker helpen, maar is geen garantie voor het krijgen van een vergunning.

¹ In de verslaglegging hanteren we de regels van de privacywetgeving/Algemene verordening gegevensbescherming

De officiële inspraakprocedures en de mogelijkheid voor bezwaar en beroep blijven gewoon bestaan. Maar, zoals al eerder aangegeven, door het voeren van een goed gesprek met je omgeving, kun je je plan beter maken en is er meer kans op draagvlak met de omwonenden en belanghebbenden.

➤ **Hoe betreft de Provincie de omgeving als ze zelf initiatiefnemer is?**

Wanneer de Provincie zelf plannen opstelt, zoals een omgevingsverordening, -visie, -plan of -programma, streeft ze ernaar om inwoners en belanghebbenden zo vroeg mogelijk te betrekken. Dit houdt in dat ze op tijd geïnformeerd worden, de mogelijkheid krijgen om mee te denken of zelfs mee te werken aan deze plannen. De Provincie heeft haar aanpak hiervoor vastgelegd in de "nota Participatie onder de Omgevingswet". Hierin staat beschreven hoe de Provincie haar rol, werkwijze en de manier waarop ze wil samenwerken met inwoners en belanghebbenden oppakt.

In de communicatie met inwoners en belanghebbenden houdt de Provincie vast aan actieve samenwerking, openheid in aanpak van het initiatief, zich uitnodigend opstelt voor tot deelname, transparant is de communicatie en het betrekken van alle relevante partijen.

➤ **Vragen of advies nodig?**

Zeker bij grote initiatieven is het verstandig om vroegtijdig contact op te nemen met gemeente of provincie. Als je de stappen in het Omgevingsloket doorloopt kom je vanzelf uit bij het bevoegd gezag (gemeente of provincie) dat jouw aanvraag in behandeling zal gaan nemen. En gemeente en provincie hebben allemaal een telefoonnummer dat je kunt bellen als je advies wilt hebben, ook over participatie en het betrekken van de omgeving. Dat geldt voor kleinere én grote initiatieven.

Uiteindelijk gaat het erom dat je als vergunning-aanvrager, belanghebbenden en gemeente en/of provincie goed met elkaar in gesprek blijft en elkaar goed uitlegt waarom bepaalde keuzes gemaakt worden. Zo kunnen we blijven samenwerken en samen zoeken naar de beste oplossing voor de gemeenschappen in Limburg.

Contact met de provincie Limburg: **043 389 99 99**. Vraag naar de contactpersoon bij de provincie die je kan adviseren over jouw specifieke aanvraag. Je wordt dan met hem doorverbonden,

In deze handreiking is gekozen voor de term 'gesprek met de omgeving'. Soms worden ook wel andere termen gebruikt, b.v. de term 'omgevingsdialoog'. Dat gaat over hetzelfde.